

ÎN TOAMNA anului 1957, în intervalul de la 7 la 25 octombrie, au continuat săpăturile arheologice pe înălțimea Țuguieța de la Trușești. Prin aceste săpături s-a urmărit pe de o parte să se degajeze în întregime trei locuințe neolitice din faza Cucuteni A, identificate în 1954, dar necercetate atunci din lipsă de timp, iar pe de altă parte să se secționeze terenul din dreptul șanțului de apărare al așezării, pentru o mai bună precizare a sistemului de fortificație a așezării.

A. LOCUINȚELE DIN FAZA CUCUTENI A

Toate cele trei locuințe se află dincolo de mijlocul așezării, în jumătatea de sud a suprafeței cercetate în 1954 (pl. I). În acest loc, terenul este în foarte ușoară pantă de la nord la sud și de la vest la est. Spre deosebire de restul așezării cercetate, locuințele din acest sector, ca și acelea din jumătatea de nord a așezării, sînt mai rare, aflîndu-se la intervale mai mari unele de altele. De altfel această dispoziție mai rară a locuințelor în planul așezării se explică atît prin faptul că ele se găsesc dincolo de centrul așezării, cît și prin aceea că acest sector propice pentru amplasarea locuințelor este mai întins, atîngînd aproape 100 m lățime.

În cele ce urmează descriem pe scurt fiecare locuință în parte, menționînd caracteristicile de construcție, precum și inventarul descoperit.

LOCUINȚA LII

Pentru degajarea resturilor acestei locuințe, identificată în 1954 cu prilejul săpăturii ultimului șanț dinspre est, din jumătatea de sud a terenului cercetat, s-au făcut lărgirile respective, spre vest și est. Curățindu-se cu atenție resturile păstrate ale acestei locuințe, care zăceau la 0,70 m adîncime față de taluzul vest s-a constatat că platforma de lipituri arse, orientată ENE 1310°/o—VSV 4650°/o, avea dimensiunile de 9 m × 4,5 m, lungimea aproximativă a podelei fiind de 6 m.

Platforma de lipituri era mai bine conservată în jumătatea de VSV a locuinței, unde s-au putut observa clar colțul de NV și latura îngustă de VSV lîngă care erau bucăți de lipitură arse cu urme de nuele la exterior, provenind, probabil, în cea mai mare parte de la peretele îngust de lîngă această latură a podelei.

În schimb, în spre laturile de sud, nord și vest ale locuinței, platforma de lipituri arse era în mare parte deranjată, iar în jumătatea de est se prezenta mult

* Colectivul săpăturilor a fost compus din M. Petrescu-Dimbovița (responsabil), Adrian Florescu

(membru) și Ion Ioniță, Ilarion Hurjui, Vasile Dupoi și Ilie Seftiuc (studenți).

mai neregulat, fiind mai sfărîmată și caracterizîndu-se prin bucăți de lipituri mai mici.

Pe o porțiune de aproximativ 1 m lățime, la vest de deranjamentul podelei, și pe una din laturi s-au găsit mai multe bucăți de lipitură de perete.

Demontîndu-se lipiturile de pe lîngă laturile de vest și sud-vest ale locuinței, s-a constatat că aceste lipituri, groase de 3—5 cm și cu urme de lemn despicate de 0,20 m lățime pe fața lor inferioară, provin, probabil, de la un montant cioplit, fixat inițial în afara podelei, în colțul de SV al locuinței și prăbușit apoi în direcția N-S. Prin această observație, se confirmă și alte constatări din trecut de la Trușești, potrivit cărora pereții înguști ai locuințelor au fost construiți uneori lîngă podea și nu direct pe ea. În acest caz, prin observația recentă de la Trușești s-ar aduce un argument în plus în sprijinul ipotezei, că în unele cazuri întîi s-a pregătit platforma pentru podea, despre care nu avem încă nici o dovadă că a fost sau nu arsă intenționat și apoi s-au construit pereții înguști lîngă ea. Pentru lămurirea problemei arderii platformei pînă la roșu și uneori chiar pînă la zgurificare, va trebui eventual să se ia în considerație gradul de ardere al lipiturilor podelei propriu-zise și al lipiturilor de pe ea, precum și al lipiturilor de pe pereți.

De asemenea, demontîndu-se lipiturile de pereți din colțul de NV al locuinței, dintre care unele erau puternic zgurificate de la exterior spre interior, s-a observat că majoritatea prezintă pe fața lor inferioară urme de lemne și de scînduri fețuite, orientate la fel cu axul lung al locuinței și provenind mai mult ca sigur de la un montant cioplit de lîngă peretele de nord al locuinței. Pornindu-se de la acest detaliu, s-a presupus că și peretele de lîngă latura lungă a locuinței a fost construit lîngă această latură și nu pe ea. De altfel, în acest sector s-a putut observa, pe o mică lungime, și marginea colțului de NV a podelei locuinței.

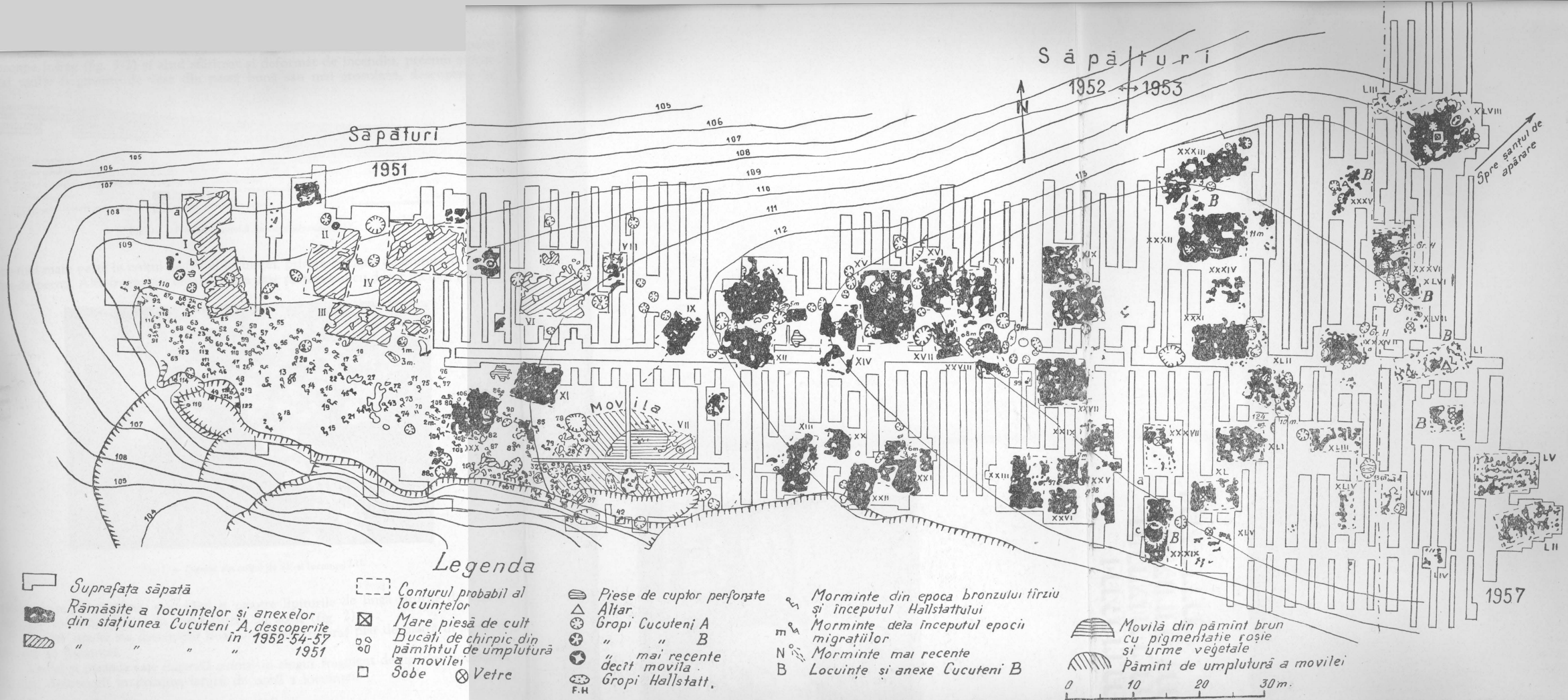
La 1 m est de porțiunea de perete prăbușită de lîngă colțul de NV al locuinței s-au găsit, pe o lungime de mai bine de 1 m, alte bucăți de perete cu urme de nuiete, prăbușite chiar lîngă latura de nord a locuinței. Printre aceste bucăți de perete erau și altele, arse necomplet pînă la galben cărămiziu, de la exteriorul locuinței în dreptul montantului, care se caracterizează atît prin urmele de scîndură cu diametrul de circa 10—15 m, cît și prin fețuiala netedă de la exteriorul peretelui.

Aproximativ în mijlocul locuinței, s-au identificat cîteva lipituri de vatră, cu grosimea maximă de 9 cm, care provin de la soba de lîngă latura de nord.

În ceea ce privește podeaua propriu-zisă, la demontat s-a constatat că platforma de lipituri, crăpată de obicei de-a latul locuinței, prezintă pe fața inferioară urme de blăni, late de circa 20 cm și groase între 3 și 7 cm, despărțite prin creste, formate prin scurgerea lutului între blănilor care nu erau perfect apropiate. Deosebit de important este faptul, că s-a putut observa clar lipitura de pe marginea de VSV a platformei, care în acest loc formează un unghi drept cu suprafața podelei, avînd înălțimea de 7,5 cm (fig. 2).

În afară de acestea, în colțul de SV al platformei de lipituri din jumătatea de vest a locuinței, s-au găsit alte lipituri cu pleavă în compoziția lor, care s-ar putea să provină de la o mică podină de lut construită pe podeaua locuinței.

Cercetîndu-se cu atenție porțiunea de teren de sub masa de lipituri, s-au găsit în special în sectorul de est al locuinței, mai multe fragmente ceramice din faza Cucuteni A, așchii de silex și oase de animale. Toate aceste resturi dovedesc că, pe locul respectiv înainte de construirea locuinței au existat urme de locuire tot din faza Cucuteni A. În schimb, nu s-a identificat nici o groapă. Din acest motiv, deranjamentele din platforma de lipituri se datoresc probabil altor cauze.

Inventarul locuinței constă din ceramică, unelte și plastică.

Ceramica este reprezentată printr-un pahar pictat (fig. 3/1), un vas suport aproape întreg (fig. 3/2) și altul sfărâmat și deformat de incendiu, precum și prin mai multe fragmente de vase din pastă bună sau mai grosolană, descoperite în

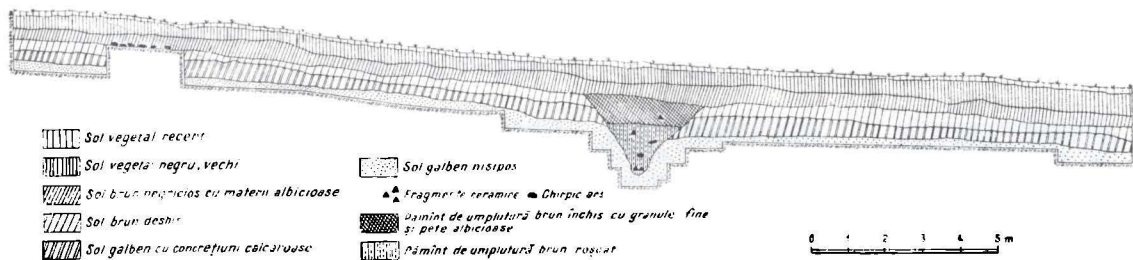

Fig. 1. — Profilul peretelui de nord al tranșeei IX.

cea mai mare parte în colțul de SV al locuinței, printre bucățile de lipituri de podea sau de pereți. Alte fragmente ceramice din vase pictate sau cu decor incizat, precum

Fig. 2. — Detaliu din colțul de SV al locuinței LII.

și din vase de provizie, s-au găsit și printre lipiturile de lângă laturile de vest și sud ale locuinței, ca și în jurul vetrei de sobă (fig. 2).

Dintre unelte s-a descoperit doar un singur toporaș plat de piatră în sectorul de est al locuinței.

La fel și plastica este ilustrată printr-un singur fragment de figurină zoomorfă de lut, descoperit în preajma laturii de nord a locuinței.

LOCUINȚA LIV

S-a degajat în întregime această locuință care se afla la adâncimea de 0,53 m față de taluzul est, lărgindu-se suprafața din dreptul ei spre est și ceva spre nord. În urma curățirii cu atenție a lipiturilor s-a precizat că ele proveneau din pereții

unei locuințe mici, de circa $3,5 \text{ m} \times 2 \text{ m}$, orientată ENE $1500^\circ/_{00}$ și VSV $4700^\circ/_{00}$. Platforma de lipituri mai bine conservată în jumătatea de est a locuinței, unde majoritatea lipiturilor, provenind de la pereții de pe laturile lungi ale locuinței și mai puțin de pe cele înguste, prezentau pe fața lor inferioară urme de bețe și de nuiele. În restul locuinței erau urme mai sporadice de lipituri, exceptînd colțul de SV, unde s-a păstrat o porțiune mai bine conservată de lipituri, groase de 3—4 cm și cu urme de scînduri și nu de nuiele pe fața lor inferioară. La fel și

Fig. 3. — 1, vas-pahar din locuința LII; 2, vas suport din locuința LII; 3, vas suport din locuința LV.

bucățile de lipituri mai groase și neregulate de pe latura de nord din jumătatea de vest a locuinței erau tot fără urme de nuiele, prezentînd doar în cîteva cazuri urme de scînduri pe fața inferioară. În schimb, majoritatea lipiturilor de pe latura de est a locuinței, groase de 2—4 cm, prezentau pe fața lor inferioară urme de nuiele cu diametrul de 2—3 cm și orientate mai mult sau mai puțin NS. În afară de aceste lipituri, s-au mai găsit aici și bucăți mai mari de lipituri, mai mult sau mai puțin rotunjite la exterior și cu urme de lemne despicate sau bețe groase pe fața lor inferioară. Aceste din urmă lipituri, ca și acelea din colțul de NV al locuinței, proveneau mai mult ca sigur de la un montant cioplit din colțurile locuinței.

Deci, toate resturile de lipituri descoperite făceau parte din pereții locuinței, cu observația că în sectorul de vest al locuinței pereții prezentau în special urme de scînduri, iar în acela de est, urme de nuiele, bețe groase și lemne despicate. Unele din aceste lipituri erau zgurificate parțial înspre exterior pînă în dreptul urmelor de bețe.

În cuprinsul locuinței s-au găsit resturi de ceramică, în special lîngă laturile de nord și est și mai puține în colțul de SV, două lame de silex lîngă colțul de NE, o rîșniță de piatră fragmentară lîngă latura de est și o bucată de lipitură în formă de gardină de la un obiect neprecizat, cu urme de nuia pe fața inferioară, în colțul de NE și mai multe pietre rotunjite de circa 4 cm grosime lîngă latura de est.

Cercetîndu-se suprafața de sub platforma de lipituri, s-a observat o ușoară alveolare cu pămînt de culoare mai închisă, corespunzătoare unui deranjament din dreptul golului din masa de lipituri de pe latura de sud a locuinței.

LOCUIȚA LV

Lărgindu-se suprafața din dreptul locuinței, s-a degajat platforma de lipituri, care zăcea la 0,85 m adîncime față de taluzul vest și la 0,60 m față de taluzul est. Această platformă de lipituri, orientată ESE 1650⁰/₀ și VNV 4850⁰/₀ și cu dimensiunile de 9 m × 5,5 m, era prost conservată, prezentînd numeroase goluri în interiorul ei. Din podeaua locuinței s-au păstrat doar cîteva bucăți mai mari de lipituri cu urme de scînduri pe fața lor inferioară, în restul locuinței platforma fiind neregulată și puțin în pantă ușoară, în special pe latura de sud.

În afară de aceste lipituri de podea, s-au mai găsit și bucăți de pereți care erau mai numeroase lîngă laturile de nord, est și sud ale locuinței și foarte puține în cuprinsul ei.

O porțiune de lipituri de perete prezenta pe alocuri și resturi dintr-o fețuială superioară groasă de 2,5 cm, suprapusă peste bucățile cu urme de nuiele. Și în acest caz, care este o dovadă evidentă de prăbușirea în întregime a unei porțiuni de perete, nu s-au găsit urme de cărbune între bucățile de pereți. În afară de aceasta, cu ocazia degajării lipiturilor din colțul de SE al locuinței, s-a descoperit un grup compact de lipituri calcinate de pereți, care prezentau pe fața superioară urme de nuiele.

Aproximativ pe mijlocul laturii de nord, în interiorul locuinței și lîngă perete, s-a identificat o porțiune de lipituri de culoare gălbuie și groasă de circa 3 cm, provenind de la o vatră construită direct pe pămînt, care era ars pînă la roșu sub lipiturile vetrei.

Demontîndu-se platforma de lipituri s-a constatat că podeaua locuinței a fost fețuită în cea mai mare parte pe lemne despicate în două, cu diametrul de circa 20 cm și înălțimea de 8 cm, și numai în mod cu totul excepțional, într-un sector de pe marginea de SV, pe lemne în formă de scînduri groase de 4—5 cm și late cam la fel. În cîteva locuri urmele de lemne despicate mai mult sau mai puțin îngrijit s-au putut urmări clar de la o extremitate la alta a locuinței. Peste lipiturile de bază ale podelei, dintre care unele erau arse pînă la zgurificare, nu s-au mai găsit alte resturi de fețuială, ca în locuința LII.

Tot în legătură cu această locuință erau și cîteva fragmente de lipitură roșie, groase de 6,5 cm, fără pleavă și bine arse, precum și mai multe resturi de lipituri subțiri de pereți, de lîngă latura de est a locuinței, care proveneau probabil de la o mică anexă.

Sub platforma de lipituri s-au găsit mai multe resturi ceramice din pastă bună sau mai grosolană, care datează tot din faza Cucuteni A.

De asemenea, cu prilejul săpării șanțurilor de control de sub platforma de lipituri s-au identificat și două gropi, dintre care una a fost cercetată parțial, iar alta din colțul de NV a fost săpată în întregime. În prima din aceste gropi (nr. 1) s-au găsit, în partea superioară, două topoare de piatră și un idol zoomorf de lut ars, iar în rest un complex de oase de animale, care nu s-au demontat, câteva fragmente ceramice insuficient de caracteristice pentru a ne indica faza cărora aparțin și numeroase bucăți de lipituri. În cea de-a doua groapă (nr. 2), care datează din faza Cucuteni B, s-au găsit multe bucăți de lipitură arsă și un fragment dintr-un vas din faza Cucuteni B.

Inventarul locuinței LV, în comparație cu acela al locuințelor LII și LIV, este mai bogat în ceramică de tip Cucuteni A.

Astfel, în jumătatea de vest a locuinței s-au găsit o strachină pictată, două pahare și mai multe fragmente ceramice. De asemenea, lângă colțul de NV al locuinței s-au descoperit un vas mare și un capac cu decor adâncit. În afară de acestea, în cuprinsul platformei de lipituri și sub ea s-au mai găsit și alte resturi din vase mai mult sau mai puțin sfărâmate, dintre care se remarcă acelea provenind din vase cu gîtul înalt, vase suport (fig. 3/3) și vase mari de provizie.

Alte resturi de ceramică din pastă bună sau grosolană s-au descoperit și în cuprinsul presupusei anexe de lângă latura de est a locuinței, ele continuîndu-se și mai departe în peretele nesăpat al suprafeței cercetate. Dintre resturile ceramice descoperite în aceste locuințe se disting: un capac, un vas mic fragmentar și mai multe bucăți dintr-un vas mare de provizie prevăzut la partea superioară cu un briu în relief.

În afară de ceramică, lângă vatra de pe marginea de nord a locuinței s-a mai găsit un fragment dintr-o rîșniță de piatră, iar lângă latura de sud o lamă mai groasă de silex frumos retușată pe margine.

În fine, lângă locuință s-au mai descoperit și câteva oase de animale.

Acestea sînt principalele rezultate ale săpăturilor arheologice din 1957 din cuprinsul așezării neolitice de pe Țuguia.

Din descrierea fiecărei locuințe în parte, s-a putut constata, că în ceea ce privește construcția locuințelor, prin observațiile recente, s-au confirmat și în parte completat datele mai vechi obținute cu prilejul cercetărilor de pe Țuguia din 1951 și pînă în 1954 inclusiv.

Astfel, s-au adus dovezi în plus cu privire la poziția pereților de pe laturile înguste și lungi ale locuinței care au fost construiți lângă podea și nu direct pe ea. De asemenea, prin resturile descoperite, s-au determinat mai precis montanții ciopliți din colțurile locuințelor și s-a putut preciza, că într-un caz vatra simplă de foc a fost construită în cuprinsul locuinței, direct pe pămînt, lângă una din laturile lungi.

Din nefericire și de data aceasta nu s-a ajuns la nici un rezultat mai concludent cu privire la arderea platformei de lipituri a podelei deși s-a urmărit în mod special această problemă.

La fel nu s-au obținut rezultate noi nici relativ la intrarea în locuință și la împărțirea interiorului în mai multe încăperi, precum și cu privire la forma aco-perișului.

În ceea ce privește inventarul locuințelor cercetate, acesta este în genere nu prea bogat, exceptînd locuința LV, care conținea mai multe resturi ceramice. În afară de ceramică, păstrată mai mult sau mai puțin fragmentar, s-au găsit doar

cîteva rîșnițe și topoare plate de piatră, puține unelte de silex și două figurine zoomorfe de lut fragmentare. În genere, tot atît de puțin bogat este și inventarul din cele două gropi cercetate. În legătură cu aceasta, trebuie de făcut remarcă, că în acest sector al așezării, gropile sînt foarte rare în comparație cu restul așezării pînă spre capătul ei vestic, unde prin cercetările anterioare s-au identificat peste 150 gropi, dintre care majoritatea conțineau resturi bogate de materiale din faza Cucuteni A.

De sigur că în stadiul actual al cercetărilor de pe Țuguieța este încă prematur să se caute o explicație plauzibilă pentru rărirea gropilor din acest sector al așezării, în care, după cum s-a arătat, și locuințele sînt mai puține.

De altfel, se mai cunosc și alte cazuri, de exemplu așezarea neolitică de pe terasa Chirișeni de la Hangu, unde de asemenea gropile sînt foarte rare, presupunîndu-se din acest motiv, că s-a scos lut pentru lipituri mai mult din malul terasei.

În judecarea tuturor acestor situații din sectorul cercetat de pe înălțimea Țuguieța de la Trușești, nu trebuie să se piardă din vedere faptul, că ne găsim aici dincolo de centrul așezării, într-o porțiune de teren mai largă, care coboară în parte treptat înspre șanțul de apărare.

B. ȘANȚUL DE APĂRARE AL AȘEZĂRII

Al doilea obiectiv al campaniei din acest an l-a constituit sistemul de fortificație al așezării Cucuteni A de pe Țuguieța.

Încă din 1953, pe panta de est a acestei înălțimi, în imediata apropiere de marginea stațiunii, fusese deja atestată existența unui șanț de apărare. Ulterior, în 1956, s-a cercetat traseul acestuia în jumătatea de sud a zonei fortificate prin săparea a șase tranșee (III—VIII). De asemenea, în această campanie s-a încercat să se precizeze dacă întregul sistem defensiv al așezării la care ne referim se limitează la un singur șanț sau dacă nu ar exista, eventual, un al doilea șanț situat undeva mai spre est. Deși în campaniile anterioare obținusem numeroase dovezi în sprijinul ipotezei existenței unui singur șanț de apărare, problema nu era totuși pe deplin elucidată, necesitînd reluarea ei în anii următori.

În vederea rezolvării definitive a acestei chestiuni, în campania de săpături din 1957 s-a procedat la prelungirea spre est a tranșeei VIII (tranșee de cercetare mediană a zonei fortificate) cu încă 110 m. Astfel s-a obținut secționarea longitudinală completă, de la un capăt la celălalt, a pantei de E a « Țuguieței ».

Cu ocazia săpării acestei porțiuni de tranșee s-au semnalat, în mod cu totul izolat, fragmente ceramice cucuteniene atipice și bucăți mici de chirpic ars numai în solul vegetal care aici se subțiază treptat spre est către piciorul pantei, unde atinge grosimea de numai 0,15—0,20 m. Acestuia îi urmează solul brun deschis, steril, punctat cu materii albicioase, pe care îl întîlnim de altfel și în interiorul așezării sau în imediata vecinătate de est a șanțului de apărare, fiind precedat acolo însă, de depunerea brun-negricioasă cu resturi cucuteniene. Resturile de locuire amintite, prin caracterul lor cu totul sporadic, ca și prin poziția stratigrafică, provenind numai din solul vegetal, nu pot fi puse în legătură cu o eventuală extindere a așezării cucuteniene pînă în acest sector. Prezența lor aici nu poate fi atribuită decît unor viituri mai recente. De asemenea, în acest sector nu s-a constatat un al doilea șanț de apărare, în afară de acela cunoscut deja din campaniile anterioare.

În afară de aceasta, în cadrul campaniei din 1957, s-a început cercetarea traseului șanțului de apărare în sectorul de nord al zonei fortificate. În acest scop, la circa 14,50 m spre nord de tranșeea VIII, s-a săpat tranșeea IX, de 30 m × 1 m, aproximativ perpendiculară pe direcția probabilă a șanțului de apărare. Ca și în celelalte puncte secționate pînă acum, s-a constatat și aici că șanțul de apărare are profilul în formă de pîlnie, cu fundul situat la 3 m adîncime față de suprafața actuală a solului (fig. 1/1). El s-a săpat, probabil, de la baza depunerii brun-negricioase, abundentă în resturi de locuire Cucuteni A care se continuă de altfel și spre est, căpăcuindu-l.

În interiorul șanțului de apărare au fost identificate două soluri de umplură: unul, la partea superioară, de culoare brun deschisă, cu granule fine, gros de 0,60—0,75 m, iar altul, la partea inferioară, de culoare brun-roșcată. În ambele soluri s-au găsit numai fragmente ceramice din faza Cucuteni A și bucăți mici de chirpic. Aceste resturi sînt mai abundente în solul de umplură la partea inferioară a șanțului.

La circa 11 m spre vest de șanțul de apărare, către interiorul așezării, s-a identificat, la baza depunerii brun-negricioase cu resturi Cucuteni A, un complex de chirpic ars și cîteva fragmente ceramice în legătură, eventual, cu vreo locuință sau anexă. Reamintim de altfel că un caz similar s-a semnalat în 1953, cînd cu ocazia săpării tranșeei I au fost descoperite resturile unei locuințe situate la o distanță de circa 10 m spre vest de șanțul de apărare.

Cercetările din 1957 din zona fortificată a așezării Cucuteni A de pe Țuguieța, deși n-au avut amploarea aceloră din campania precedentă, au precizat în mod definitiv prezența unui singur șanț de apărare, cu profilul în formă de pîlnie, săpat în pantă, la o distanță relativ mică de marginea de est a stațiunii.

M. PETRESCU-DÎMBOVIȚA și ADRIAN C. FLORESCU

АРХЕОЛОГИЧЕСКИЕ РАСКОПКИ В ТРУШЕШТИ

КРАТКОЕ СОДЕРЖАНИЕ

В 1957 г. были продолжены археологические раскопки на возвышенности Цугуйета в Трушешти с заданием полностью вскрыть 3 неолитические жилища фазы Кукутени А, обнаруженные еще в 1954 г., и исследовать участок перед оборонительным рвом для лучшего выявления оборонительной системы поселения.

Раскопки трех жилищ (LII, LIV и LV), расположенных вне центра поселения, снова подтвердили положение стен жилищ, которые были установлены рядом с полом из расколотых бревен, обмазанных глиной, а не непосредственно на нем.

Были также исследованы тесанные столбы в углах жилищ и обнаружено, что в одном из них очаг находился непосредственно на земле, у одной из длинных его сторон. Инвентарь жилищ, как и обеих имеющихся в них ям, весьма скуден и состоит из керамических фрагментов, нескольких зернотерок и плоских каменных топоров, немногочисленных кремневых орудий и двух разбитых глиняных зооморфных статуэток.

Что касается системы укреплений поселения Кукутени А на возвышенности Цугуйета, то раскопками 1957 г. было уточнено, что она ограничивалась одним оборонительным рвом, имеющим в разрезе форму лейки, вырытым на склоне прилб. в 10 метрах от края стоянки.

ОБЪЯСНЕНИЕ РИСУНКОВ

Рис. 1. — Профиль северной стены траншеи IX.

Рис. 2. — Деталь юго-западного угла жилища LII.

Рис. 3. — 1, сосуд-стакан из жилища LII; 2, сосуд-подставка из жилища LII; 3, сосуд-подставка из жилища LV.

Таблица I. Трушешти. Цугуйета. План раскопок.

LES FOUILLES ARCHÉOLOGIQUES DE TRUȘEȘTI

RÉSUMÉ

La campagne de 1957 a continué les fouilles archéologiques sur la colline de Țuguieța, à Trușești. Elles ont eu pour but, d'une part, de dégager complètement trois habitations néolithiques (phase Cucuteni A), identifiées en 1954, mais qui n'avaient pas été étudiées alors, faute de temps, et, d'autre part, d'examiner le terrain situé devant le fossé de protection, afin de mieux connaître le système de défense de la station.

Les fouilles de trois habitations (LII, LIV et LV), situées de l'autre côté du centre de la station, ont fourni des preuves supplémentaires au sujet de la position des parois extérieures de l'habitation, parois construites au bord du plancher enduit d'argile, et établi sur des morceaux de bois fendu, et non pas directement sur lui.

On a également pu déterminer avec précision les montants façonnés à la hache, des angles des habitations, et l'on a pu préciser que dans l'une des habitations l'âtre, simple, a été établi à l'intérieur de l'habitation, à même le sol, à proximité de l'un des côtés longs. L'inventaire des habitations, ainsi que celui de deux fosses qu'elles renferment, n'est pas très riche ; il consiste en débris céramiques, en quelques moulins à bras, en haches plates en pierre et en quelques outils en silex, auxquels viennent s'ajouter deux figurines, zoomorphes et fragmentaires, en terre cuite.

En ce qui concerne le système de fortification de la station Cucuteni A, située sur l'éminence de Țuguieța, les fouilles de 1957 ont permis de préciser qu'il consistait en un seul fossé de défense — à profil en forme d'entonnoir — creusé en pente et situé à une distance relativement faible (10 m environ) à l'Est de l'extrémité de la section.

EXPLICATION DES FIGURES

Fig. 1. — Profil de la paroi Nord de la tranchée IX.

Fig. 2. — Détail de l'angle Sud-Ouest de l'habitation LII.

Fig. 3. — 1, Gobelet provenant de l'habitation LII ; 2, vase-support trouvé dans l'habitation LII ; 3, vase-support découvert dans l'habitation LV.

Planche I. — Trușești—Țuguieța. Plan des fouilles.
